



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט דניאל קירס

התובע

משה לוי

באמצעות ב"כ עוה"ד נידאל עואודה

נגד

הנתבעים

1.חני כהן

2.עומר כהן

3.נטלי כהן

4.אלומה (אטיאס) כהן

5.אליעזר כהן זאדה

באמצעות ב"כ עוה"ד יואב קומבליס

פסק דין

1. בפני תביעת לשון הרע.
2. התובע הוא מר משה לוי, אחיו של מי שהיה ראש עיריית בית שאן בבחירות לרשויות המקומיות בשנת 2013. באותן בחירות נבחר לראש העירייה מר רפאל בן שטרית. הנתבעים הם מר אלעזר כהן זאדה, מי שכיהן כסגן ראש עיר בזמן כהונתו של מר בן שטרית, והנתבעים הנוספים הם בנותיו, בנו וכלתו של מר כהן זאדה.
3. התביעה מוגשת בגין פרסומים המיוחסים לנתבעים בקבוצה ברשת החברתית "פייסבוק" בשם "למען בית שאן החדשה". אין מחלוקת על כך שכל פרסום שלטענת התובע פורסם בידי מי מהנתבעים, פורסם בידי אותו נתבע (ראו פס' 15-32 לכתב התביעה, ופס' 24-41 לכתב ההגנה).
4. התובע טוען כי פרסומי הנתבעים נעשו בצוותא חדא וכי יש לחייב אותם יחד ולחוד לגבי כל הפרסומים.



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

לשון הרע

5. אעמוד להלן על פרסומי הנתבעים, ועל השאלה אלו מהם מהווים לשון הרע.

5.א. להלן הפרסומים שפרסם נתבע 2 עומר כהן:

5.א.1. "מושון תבין אתה נלחם על כלום על ריק על שממה ושיממון. 10 שנים פתאום נזכר לחדר מיון? אתה חושב שהתושבים מפגרים???"

לטענת התובע, בדברים אלה קרא לו הנתבע 2 "מושון" במקום שמו האמיתי משה, במטרה להקניטו ולהעליבו וליצור תדמית כינוי ללעג, וכך המשיכו יתר הנתבעים לקרוא לתובע באותה קבוצה "מושון" (פס' 16).

הנתבעים טענו כי הכינוי "מושון" אינו לשון הרע; לטענתם, גם חבר טוב של התובע נדב טובול קורא לו "מושון". אולם התובע לא אישר כי מדובר בחבר שלו (פרוטוקול 16.1.2019 ע' 34 ש' 1-2), והנתבעים לא הראו אחרת.

ניתן למצוא פסיקה לפיה שימוש בשם פרטי או בכינוי לשם פרטי (קיצור שם) אינו מהווה לשון הרע (ת"א (חי) 47646-12-12 כמאל נ' אשתיו, פס' 10.3 (28.3.2016)). אולם בענייננו הנתבעים לא הראו כי התובע ידוע בשם "מושון", ובפרסומים מושא התביעה הכינוי "מושון" אינו נכתב בהקשר של חיבה, אלא של תוכחה וכעס. מקובל עלי שבהקשר הדברים הכינוי "מושון" עלול להשפיל אדם בעיני הבריאות ולעשותו מטרה ללעג, במובן סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, ולכן להוות לשון הרע.

5.א.2. "יובל המבולבל???????? המופלטעעעה".

לטענת התובע, הכוונה בדברים אלה היא הכפשה של העדה המרוקאית אליה משתייכת משפחת התובע. הנתבעים העידו כי אף הם בני העדה המרוקאית. בכך אין בהכרח כדי לשלול את האפשרות שהמונח "מופלט" ישמש כדי להכפיש את העדה המרוקאית. הנתבע 2 טען בחקירתו הנגדית שהוא התכוון למאכל מופלטה, אותו הוא אוהב (ע' 89 ש' 20 – ע' 90 ש' 10). אינני מקבל עדות זו. מקובל עלי כי כוונת הנתבע 2 באמירה "מופלט" היתה לדמותו של אבי התובע דוד לוי, בתכנית הסטירה הפוליטית "החרצופים" (דמות אשר נהגה לומר "מופלט"). שכן הנתבע 2 כותב בסמוך לאחר "והמופלטעעעה?", תגובת נוספת ובה כתוב "והחרצוף בעל השפתיים העבות?????" (ראו הצילום הנושא השעה "18:06" בתצהיר העדות הראשית של התובע). עם זאת, עיון בדף התגובות הרלוונטי



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

אינו מבהיר אם הנתבע 2 כתב דברים אלה בנוגע לתובע בכלל (להבדיל, למשל מכתיבתם בנוגע לאחי התובע ג'קי לוי המועמד דאז לראשות העיר, או לדוד לוי עצמו). על כן, אף אם אניח כי מדובר בלשון הרע, התובע לא הצביע על כך שהוא עצמו מחזיק בעילה לתבוע בגינה. על כן העילה נגד הנתבע 2 בגין האמירה "מופלטה", נדחית.

3.א.5 "מגעילון, נחשושון בקיצור מושון הנמושון שמסתתר מאחורי פרופילים מזויפים".

לטענת התובע, מדובר בניסיון להקטין את התובע (פס' 30). מקובל עלי כי כל אחד מהביטויים – "מגעיל", "נחש" ו"נמושה" מהווה לשון הרע; כך גם ביטויים אלה בהצטרבותם; כך גם בסיומת "- ון", הפועלת להקטנתו של אדם.

4.א.5 "ז'וז'ו בישל דייסה

נתן פארק מים לאבא.

נתן סראייה לגיס.

נתן תפקידים לאחים.

נתן פרוייקטים לקבלנים בלי לשלם.

נתן את עמידר לגיסה.

ולנו לתושבים לא נשאר כלום...אז הוא הלך והלך וב22/10 לא חזר" (פס' 32.4).

הנתבע 2 הכחיש כי "ז'וז'ו" בדברים אלה הוא אחי התובע, ראש העיר לשעבר (דאז) והמתמודד (דאז) ג'קי לוי (ע' 90 ש' 21), וטען כי הכוונה לדמות הקומית "ז'וז'ו חלסטרסה" (105 ש' 11-12). אף אם אניח כי "ז'וז'ו" הוא אחי התובע, ואניח עוד (ואינני קובע לכאן או לכאן) כי מדובר בלשון הרע נגד אחי התובע, אין בכך, כשלעצמו, לשון הרע נגד התובע עצמו. התובע גם לא הוכיח (גם כן בהנחה שז'וז'ו הוא אחי התובע), כי התובע נמנה עם האחים להם סודרו, על-פי הטענה בפרסום, תפקידים. טענת התובע לעילה בדיני לשון הרע בגין הפרסום לעיל "ז'וז'ו בישל דייסה", נדחית.

5.א.5 ראו, בהמשך, תכתובת בין נתבע זה לבין הנתבעת 4, בפרק העוסק בפרסומיה של הנתבעת 4.

5.ב. פרסומיה של הנתבעת 1 חני כהן:

1.ב.5 "משה לוי התבלבלת פה זה פייסבוק לא יומני היקר. כולנו מודעים לחריגות שקיימות במשפחתך ספר לנו משה מה שלום אבא? ריבלין מוסר לו דש חסססס".



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני :

1 לטענת התובע, בפרסום זה התכוונה הנתבעת 1 להאשים את התובע ואביו מר דוד לוי (השר לשעבר
2 וממלא מקום ראש הממשלה לשעבר) בחריגות בניה (סעיפים 15.1-15.2 לכתב התביעה). התובע אמנם
3 העיד כי הגיעו פקחים לבית אביו כדי לבדוק אם קיימות חריגות בניה והעיד כי אביו הוציא גרמושקה
4 משנות ה-80 והראה כי אין חריגות (פרוטוקול ע' 24 ש' 25 – ע' 25 ש' 2); אולם מנוסח הפרסום לעיל
5 לא עולה בהכרח כי הטענה בו היא לחריגות בניה; התובע אף נמנע מלחקור את הנתבעת 1 בענין זה.
6 לאור האמור הנני קובע כי התובע לא הטה את מאזן ההסתברויות בטענתו לפיה הנתבעת 1 מייחסת
7 למשפחת התובע חריגות בניה דווקא, ועל כן הוא לא הצביע על עילת תביעה בלשון הרע בגין אותו
8 פרסום.

9
10 2.ב.5 "משה לוי אתה ממש אוהב גזר לאחרונה מעניין מה זה אומר עליך?? משה מה שלום [פלוגי]?"
11 יש מבצע במגה חמישה שקלים לקילו שתהיה לכם שבת משעשעת."

12
13 לטענת התובע, בכך התכוונה הנתבעת 1 להציג את התובע כהומוסקסואל ו"בעל נטיות מיניות
14 חריגות" ולקשור בינו לבין בן משפחתו (שכיניתי לעיל "פלוגי"), אשר אף לגביו היא טוענת לנטיות
15 הומוסקסואליות (כאשר הביעה פליאה ברשומה אחרת כיצד פלוגי הביא ילדה משני גברים) (פס' 15.3).
16
17 מקובל עלי כי עולה מהדברים המצוטטים לעיל, כי במצוטט מייחסת הנתבעת 1 לתובע נטיות
18 הומוסקסואליות. זאת, לאור צירוף הדברים לפיהם התובע אוהב גזר לאחרונה, השאלה מה זה אומר
19 עליו, וההצעה שהוא ופלוגי יקנו גזר ותהיה להם שבת משעשעת. הנתבעת 4 העידה כי ההתייחסות
20 המקורית ל"גזר" בהתכתבות בדף ה"פייסבוק" היתה דווקא התייחסות לנתבע 5, ששמו אליעזר, וזאת
21 בזיקה לסיפור הילדים "אליעזר והגזר". אף אם כך התחילה ההתייחסות לגזר בהתכתבות, בפרסום
22 הנזכר שבו מייחסת הנתבעת 1 לתובע אהבה לגזר לאחרונה, מפנה למבצע לרכישת גזר, מציינת גבר
23 אחר ומייחסת לשניהם סוף שבוע משעשע, יש, עבור הקורא הסביר, ייחוס של נטיה הומוסקסואלית.
24

25 בענין ייחוס נטיה מינית הומוסקסואלית כלשון הרע ראו ת"א (שלום ת"א) 20174/94 **אמסלם נ' קליין**
26 (להלן: ענין **אמסלם**): (20.6.1995)

27
28 "...מקובלת עלי ההשקפה לפיה החברה סובלנית ופתוחה יש להתייחס לנטייתו המינית
29 של אדם כשם שמתייחסים לצבע שער. וכשם שלא יעלה על הדעת לראות עלבון בציון
30 העובדה ששער של אדם שחור או בלונדיני אין ליחס משמעות מעליבה לנטייתו המינית.
31 אולם לצערנו, טרם הגענו למידה כזו של פתיחות וסובלנות ובמציאות כיום המילה
32 'הומו' מהווה עלבון לפחות בעיני חלק נכבד מן הציבור".



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

ערעור על פסק דין זה נדחה ב-ע"א (ת"א) 1145/95 קליין נ' אמסלם (30.3.1997). ראו, מהשנים האחרונות, ת"א (שלום חי) 39777-12-11 הר שושן נ' קנזי, פס' 23 (8.11.2015), ואסמכתאות שם. הנתבעת 1 לא הראתה כי הציבור הקורא בקבוצת הפייסבוק הרלוונטי בענייני העיר בית שאן, הוא בעל דעות לפיהן ייחוס נטיה הומוסקסואלית אינו משום עלבון. קביעתי היא, כי פרסום זה מהווה לשון הרע נגד התובע.

הנני קובע כי בפרסום 2.ב.5 לעיל, פרסמה הנתבעת 1 לשון הרע על התובע.

3.ב.5 "אין צורך לצאת לשום מקום היום כדי ללמוד מספיק להקליק בגוגל ולדעת את כל הפרטים... דוד לוי היה ונשאר בדיחה פוליטית תבדוק בעצמך לא סתם המציאו חרצוף על שמו (מצחיק ביותר) מפאת גילו ומכבודי לא אמשיך לפרט מיהו באמת דוד לוי... אבל מי שבאמת מסקרן אותו תקליקו דוד לוי בגוגל מבטיחה שתצחקו משעמם זה לא יהיה..." (פס' 15.4).

זה פרסום על מר דוד לוי, שהיה שר בממשלת ישראל, בנוגע אליו בהקשר זה, ובנוגע לדמות שעוצבה לו בתכנית סטירה פוליטית. מדובר גם כן בדעה בענין תפקודו של דוד לוי בזירה הפוליטית. כך או כך, אין מדובר בלשון הרע על התובע, שהוא בנו של דוד לוי. לתובע אין עילה בלשון הרע בגין פרסום זה.

4.ב.5 "מושון, ניסינו לטרפד גם את המכרז על הפעלת הסראייה, לצערי ללא הצלחה, כי לאחיד יש רוב אוטומטי במועצה..."

לטענת התובע, הנתבעת 1 קוראת לתובע כאן "מושון" במקום שמו האמיתי משה; זאת בעקבות כך שהנתבע 2 קרא לתובע "מושון" במטרה להקניטו ולהעליבו וליצור תדמית כינוי ללעג (פס' 16 לכתב התביעה). כאמור לעיל, מצאתי בביטוי "מושון" משום לשון הרע.

5.ב.5 "מופלטה.... אני הורסת את עצמי" (פס' 23-24). ראו לעיל. הפרסום "מופלטה", שעניינו אבי התובע דוד לוי, בידי הנתבעת 1, מופיע במסגרת שרשרת תגובות בתצהיר העדות הראשית של התובע (הנושא שעה 06:18), בה אין כל התייחסות לתובע. התובע לא הצביע על עילה בלשון הרע נגד הנתבעת 1 בגין פרסום זה.

6.ב.5 "מושון נמושון" (פס' 26). ראו לעיל. פרסום זה מהווה פרסום לשון הרע בידי הנתבעת 1.

5.ג. להלן הפרסומים שפרסם נתבע 5 אליעזר כהן זאדה:



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

2.ד.5. "אתה מעלה גיחוך קל, יש הטוענים שקצת קשה לכם לקרוא ולכתוב, אם תרצה אוכל להעביר לך שיעור בזמני החופשי... אבל תעשה שיעורי בית לפני גם לא צריך להעתיק את לוח כפל והחיבור? או שתסתפק ברשימה של הא' ב' לשיעור הראשון? לא נעמיס עליך יותר מדי" (פס' 27).

פרסום זה מציג את התובע כמגוחך, וכבלתי-משכיל עד כדי אנאלפבית. מדובר בלשון הרע.

3.ד.5. "ממשיכים להרעיל, זה הדבר היחידי שזורם בעורקים שלהם רעל".

4.ד.5. "כואב להם לראות שמישהו באמת אכפת מהתושבים ושהתושבים מקבלים מענה".

5.ד.5. "מושון צריך עכשיו לצאת לעבוד חברה, אתם יודעים איזה קשה זה לעבוד אחרי ש-10 שנים הוא אכל חינם?!"

פרסומים 3.ד.5, 4.ד.5 ו-5.ד.5 מופיעים באותה שרשרת תגובות (מיום 30.4.2014). הטענה לפיה התובע צריך לצאת עכשיו לעבוד לאחר שבמשך 10 שנים הוא אכל חינם, מובנת, על רקע ההקשר של שרשרת התגובות כולה, כטענה לפיה התובע נהנה באופן מושחת מהטבות יתר בתקופה שבה אחיו היה ראש העירייה. מדובר בלשון הרע.

פרסום 4.ד.5. לבדו אינו בבחינת לשון הרע.

האמירה לפיה הדבר היחיד הזורם בדם שלהם מובנת, על רקע ההקשר, כטענה לפיה בדמם של התובע ושל בני משפחתו זורם רעל. גם כאן מדובר בלשון הרע.

6.ד.5. "הצעה למשה תגיש מלגה וננסה להתחשב במצבך הנפשי והפיזי, אם בני מיעוטים מקבלים, אתה בטוח תצליח להוציא משהו על גבם של אנשים אחרים, עד אז תנסה לדבר עם אחיך אולי נשאר לו עודף מהכרטיסים שמכר לנו לכל המופעים המהנים שהיו".

המדובר בייחוס מצב פיזי ונפשי מוגבל לתובע. בדומה לאמור בענין ייחוס נטיות הומוסקסואליות, היותו של אדם בעל יכולות שכליות או נפשיות שונות אינה צריכה להיות מקור להשפלה, אולם למרבה הצער הרצוי לחוד והמצוי לחוד, וייחוס תכונות אלה בהקשר לעגני עלול להשפיל (ראו והשווה ת"א (שלום ב"ש) 2594/89 פרץ נ' פוטולצקי, פס' (8) (3.6.1991)). מדובר בלשון הרע. גם הפרסום לפיו התובע מוכן להוציא כספים מהעירייה על חשבון אנשים אחרים מהווה לשון הרע.



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני :

5.ה. להלן פרסומים שפרסמה הנתבעת 4 אלומה אטיאס כהן, כלתו של הנתבע 5 ואשתו של הנתבע 2 :

5.ה.1. "פתחנו את הגנון של מושון בוקר טוב מושון נחשושון שוב התחלת לזרוק רעל לכל עבר".

לטענת התובע, בדברים אלה הדגש מושם על הקטנה ולעג (פס' 28). ראו לעיל. מדובר בלשון הרע.

5.ה.2. הפרסם הבא, הוא חילופי תגובות של הנתבעת 4 ואישה הנתבע 2 :

הנתבעת 4 : "ראש העיר הביא מהבית 13 מליון כי זה לא תקציבים של מערכת החינוך. רגע ואתה מכרת להם את האבן???"

הנתבע 2 : "כל העיר מדברת על זה"

הנתבעת 4 : "אני עוד מחכה לתשובה של אדון משה לוי"
"אין לו תשובות ממני העירייה קונה אבנים וגדרות בגלל זה".

הנתבע 2 : "התחמקות לא כ"כ יפה מהשאלה שהופנתה אליך משה"

הנתבעת 4 : "אז ממני הקבלנים שהעירייה מביאה להם עבודות קונים את האבן והגדרות?"

הנתבע 2 : "הוא בודק עם הפמיליה"

הנתבעת 4 : "מעניין ממני קונים את הגדרות"

הנתבע 2 : "לא ענית לאלומה על השאלה".

לטענת התובע, בדברים אלה מעלילים הנתבעים 2 ו-4 על התובע ומאשימים אותו בעסקאות מפוקפקות – עסקת מכירת אבן – עם העירייה, שהעומד בראשה היה אחיו, וזאת במטרה לפגוע במועמדותו של האח בבחירות (פס' 32.5).



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

אני דוחה את הטענה שפרסום זה מהווה לשון הרע. הנתבעת 4 הקפידה בפרסום זה לשאול את התובע אם הוא מכר את האבן לעירייה, ולא לומר או אף לרמוז כי התובע מכר את האבן לעירייה. והנתבע 2 טען בפרסום זה כי כל העיר מדברת "על זה", אולם זאת בתשובה לשאלה אם התובע מכר את האבן לעירייה. כלומר, לאו דווקא העיר מדברת על זה שהתובע מכר את האבן, אלא מדברת על השאלה אם הוא מכר את האבן לעירייה.

סיכום ביניים

6. מבין הפרסומים מושא התביעה, אשר נסקרו לעיל, להלן סיכום פרסום לשון הרע שהוכיח התובע:

7. הנתבעת 1 חני כהן:

א. "משה לוי אתה ממש אוהב גזר לאחרונה מעניין מה זה אומר עליך?? משה מה שלום [פלוני]?? יש מבצע במגה חמישה שקלים לקילו שתהיה לכם שבת משעשעת."

ב. "מושון"

ג. "מושון נמושון"

8. הנתבע 2 עומר כהן:

א. "מושון".

ב. "מגעילון, נחשושון בקיצור מושון הנמושון שמסתתר מאחורי פרופילים מזויפים".

9. הנתבע 3 נטלי כהן:

א. "חחחחח משה לוי אח של ג'קי לוי אני לעומתך עומדת זקופה כשמציגים אותי כמו שהצגת".



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

ב. "אתה מעלה גיחוך קל, יש הטוענים שקצת קשה לכם לקרוא ולכתוב, אם תרצה אוכל להעביר לך שיעור בזמני החופשי... אבל תעשה שיעורי בית לפני גם לא צריך להעתיק את לוח כפל והחיבור? או שתסתפק ברשימה של הא' ב' לשיעור הראשון? לא נעמיס עליך יותר מדי"

ג. "ממשיכים להרעיל, זה הדבר היחידי שזורם בעורקים שלהם רעל".

ד. "מושון צריך עכשיו לצאת לעבוד חברה, אתם יודעים איזה קשה זה לעבוד אחרי 10 שנים הוא אכל חינם?!"

ה. "הצעה למשה תגיש מלגה וננסה להתחשב במצבך הנפשי והפיזי, אם בני מיעוטים מקבלים, אתה בטוח תצליח להוציא משהו על גבם של אנשים אחרים, עד אז תנסה לדבר עם אחיך אולי נשאר לו עודף מהכרטיסים שמכר לנו לכל המופעים המהנים שהיו".

הנתבעת 4 אלומה אטיאס כהן:

"פתחנו את הגנון של מושון בוקר טוב מושון נחשושון שוב התחלת לזרוק רעל לכל עבר".

הנתבע 5 אליעזר כהן זאדה:

"מושון".

פרסום תביעה ב"רדיו כל רגע"

10. התובע טען כי לאחר שהנתבעת 1 כתבה את כל התגובות המיוחסות לה (ונוספות) וביצעה "שיימינג" לתובע, היא הגישה תביעת דיבה "המתבססת על עלילה ושקרים ואף דאגה עוד באותו יום לפרסם אותה בכלי התקשורת וזאת לפני שהתובע ידע על קיומה" (פס' 33 לכתב התביעה). התובע לא הוכיח כי הנתבעת 1 פרסמה את תביעתה כאמור.

אחריות יחד ולחוד

11. התובע עותר לחיוב הנתבעים יחד ולחוד בגין כל פרסומי לשון הרע. למרות שעלה בבירור במסגרת העדויות כי הנתבעים, בני משפחה, התכוונו יחד למשפט (עד כדי תיאום עדויות, ודוקו, הם העידו כי ישבו עם עורך דינם הקודם, יחדיו, כדי להכין את תצהירי העדות הראשית שלהם), התובע לא הטה את מאזן ההסתברויות כדי להוכיח שהנתבעים פעלו יחד בפרסומם של אותם פרסומים



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

שהוכרו לעיל כלשון הרע. הנני דוחה את העתירה לחיוב הנתבעים יחד ולחוד; כל נתבע יישא באחריות בגין לשון הרע שהוא פרסם.

הנזק

סכום הפיצוי

12. התובע בתביעה זו עתר לפיצוי ללא הוכחת נזק. לאור ריבוי הפרסומים בתביעה זו נגד חמשת הנתבעים, הוא עותר לפיצוי כפול נגד כל אחד מהם, ובסך הכל 500,000 ש"ח. בקביעת הפיצויים, על בית המשפט להעריך את הנזק ולקבוע פיצויים מתאימים בהתחשב במעמדו של הניזוק בקהילתו; בהשפלה ובסבל שהוא חווה; בטיב הפרסום ובאמינותו; בהיקף התפוצה של הפרסום; במידת הפגיעה של הפרסום; בהתנהגות הצדדים לפני ואחרי הפרסום (ע"א 6903/12 **Canwest Global Communications Corp נ' עזור**, פס' 61 (22.7.2015)).

מעמדו של הניזוק בקהילה

13. התובע לא טען שיש לו מעמד מיוחד בקהילה, והוא אף חלק על ניסיון הנתבעים להגדירו כ"פעיל פוליטי" ("פעיל. מה זה הגדרה לפעיל? אני אדם ששייך, אני אדם פרטי, או. קיי? זה שתמכתי באחי ואני תומך באחי, אני לא מסתיר את זה" (ע' 54 ש' 9-6)).

מידת השפלה של הפרסום

14. ב"כ הנתבעים הפנה ל-רע"א 4447/07 מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשרותי בזק בינלאומיים בע"מ, פ"ד סג(3) 664, בו העיר כבוד השופט א' רובינשטיין כי –

"...כשם שלא כל קריאת גנאי ברחובה של עיר מקימה עילת תביעה, כך אף לא כל פרסום מגנה ומגונה באינטרנט מהוה עילה. רבות מן התגובות באינטרנט הן דברי הבל ברמה ירודה, שכל בר דעת מבין כי אין לייחס להן כל משקל, וערכן 'העוולתי' הוא בהתאם" (פס' ס' לחוות דעתו שם).

אולם לדעתי הביטוי "מושון", המופנה כלפי אדם בוגר בשם משה במסגרת שיג ושיח, עלול להשפיל. כך גם, כפי שצוין לעיל, ולמרות שמצער הדבר, גם עלבונות לפיהם אדם לוקה בגופו ובשכלו (הפרסום



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

בענין פניה למלגה). הביטויים "נמושון", "נחשושון" ו"מגעילון" משפילים עוד יותר, שכן הם אינם אך מקטינים את מושא הכינוי, הם גם מייחסים לו תכונות שליליות, של נמושה ושל נחש.

15. מידה גדולה יותר של השפלה טבועה בפרסום לפיו מושא הפרסום אינו עומד זקוף כאשר מקשרים אותו אל אחיו. כך גם פרסום לפיו אדם "אכל חינם" על חשבון הציבור במשך שנים באופן מושחת.

16. ברוח האמור בענין **אמסלם** הנזכר לעיל: במציאות כיום ייחוס נטויות הומוסקסואליות לגבר עלול לגרום להשפלה קשה.

17. הנתבעים טענו כי התובע נמנע מלהגיש תביעה זו, עד לאחר שהנתבעת 1 הגישה נגדו תביעת לשון הרע בענין תגובת שהוא פרסם. טענה זו נכונה (תביעת הנתבעת 1, ת"א 34142-08-15 הוגשה בחודש 8.2015, ואילו תביעת התובע הוגשה כשנה לאחר מכן). התובע העיד בחקירתו הנגדית כי החלטתו להגיש תביעה זו שבפני, התגבשה כאשר פרסום תביעת הנתבעת 1 נגדו ברדיו, פרסום שהצטבר לפגיעה מהפרסומים הקודמים (ע' 16 ש' 30-36; ע' 17 ש' 15). אף אם זו טענת אמת, עובדה היא שבגין הפרסומים ב"פייסבוק" מושא תביעה זו לא נפגע התובע דיו כדי להגיש בגינם תביעה, עד שהצטרף (לטענתו) פרסום תביעת הנתבעת 1 נגדו ברדיו. אוסיף, בין היתר עקב אי-הוכחת הפרסום הנטען של הנתבעת 1 לתחנת הרדיו, כי טענת הנתבעים לפיה התביעה דגן הוגשה בידי התובע כמשקל-נגד לתביעת הנתבעת 1 נגדו, אינה נופלת על אזניים ערלות.

טיב הפרסום ואמינותו

18. פרסומי לשון הרע שהוכרו בפסק דיני זה, הם פרסומים, בידי בני משפחתו של מועמד בבחירות ברשות מקומית (ובידי המועמד עצמו), לגבי בן משפחה של מועמד יריב, ברשת חברתית. וזאת, אף כ"תגוביות", להבדיל מרשומה ("פוסט") עיקרית (לענין משקלה המופחת של תגובת ביחס לרשומה עיקרית, ראו רע"א 1688/18 סרנה נ' נתיניה (15.4.2018); רע"א 3086/17 בודהנה נ' מרקוס (18.5.2017); ת"ק (חד"י) 3777-07-17 הראל נ' גניש (14.1.2018)). פרסום כזה, להבדיל למשל מפרסום עיתון מוביל ונחשב, אינו מסוג הפרסומים שלגביהם קיימת הנחה של ממש בציבור לפיה "אם זה כתוב, זה אמת".

19. ב"כ הנתבעים טען כי יש להתחשב בכך שהפרסומים נעשו בהקשר של מערכת בחירות סוערת. אין מקום לקבל טענה כזו (ע"א (חי') 24165-09-17 חדד נ' לנקרי, פס' 23 (16.1.2018)). ועוד: התובע בעניינו לא היה מועמד בבחירות אלה, אלא בן משפחה של מועמד, ועל כן מערכת בחירות סוערת



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

בוודאי אינה פוטרת מאחריות בגין לשון הרע (ראו ת"א (מחוזי ת"א 56661-10-18 **שאמה הכהן נ' זינגר**, פס' 23 (26.10.2018)).

היקף התפוצה של הפרסום

20. הנתבע 2 עומר כהן אישר בחקירותו הנגדית, כי בקבוצה ב"פייסבוק" בה נעשו הפרסומים מעל אלף חברים (ע' 105 ש' 25), ואילו הנתבעת 1 חני כהן אישרה כי הקבוצה מנתה בתקופה הרלוונטית אף 11,000 חברים (ע' 124 ש' 8).

21. עם זאת, מדובר בענייננו לא ברשומות ("פוסטים"), אלא בתגוביות, המתנהלות בשוליה של רשומה. היקף תשומת לבם של קוראים המופנית לתגוביות עשוי להיות קטן יותר מהיקף תשומת הלב המופנית לרשומה.

מידת הפגיעה שיש בפרסום

22. התובע לא טען בכתב התביעה לפגיעה שגרמו הפרסומים מעבר למה שכבר נסקר לעיל.

התנהגות הצדדים לפני ואחרי הפרסום

23. הצדדים לא טענו בענין התנהגות שלילית לפני הפרסומים מושא תביעה זו.

24. לטענת התובע, לאחר שהנתבעים פרסמו את לשון הרע מושא תביעה זו, הנתבעת 1 הגישה תביעה נגדו המהווה, לטענתו, תביעת סרק ואף הביאה לפרסומה ברדיו. נקבע לעיל כי התובע לא הוכיח את הטענה בענין פרסום תביעת הנתבעת 1 לתחנת רדיו.

25. חלק מהנתבעים השיבו לשאלה בחקירה נגדית אם הם מתנצלים על הפרסומים, בחיוב:

א. עדותו של הנתבע 2 עומר כהן התאפיינה בהתממות בולטת בנוגע למשמעותם של פרסומים שפרסם, כפי שתואר לעיל, ואינני מייחס משקל גדול לתשובתו לפיה "תראה, בדיעבד אם הבחור פה נפגע, אני כאילו, מתנצל" (ע' 105 ש' 5). לא כל שכן, כאשר מיד לאחר מכן המשיך נתבע זה לנסות לטעון שהשיר על "זיוזיו", שבבירור התייחס לאחי התובע ראש העיר דאז גיקי לוי, התייחס כביכול לדמות "זיוזיו חלסטר" (שם, ש' 11-15). ראו גם דברים אלה:



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני :

1 "עו"ד עואודה :אתה מצטער או לא מצטער על מה שאמרת?

2
3 העד, מר ע. כהן : הוא, הוא גם,

4
5 עו"ד עואודה : אדוני,

6
7 העד, מר ע. כהן : הוא גם גידף ורשם,

8
9 כב' הש' קירס : אדוני, מצטער או לא מצטער?

10
11 העד, מר ע. כהן : אם הוא נפגע, אני מאוד, מאוד מצטער. אבל צריך, חשוב להבין שגם הבחור
12 הזה גידף והקניט והעלה פוסטים כנגד המשפחה שלי, כנגד אבי... "ע' 103 ש' 25-35).

13
14 ב. הנתבעת 1 חני כהן העידה כי היא לא מתחרטת על דבר שהיא כתבה : "ממש לא"; "אני עומדת
15 [מאחורי] כל מילה" (ע' 154 ש' 4-9).

16
17 ג. הנתבע 5 התנצל בצורה כנה יותר "אם הוא לקח את זה, אם אתה לקחת את זה לכיוונים
18 כאלה, בוודאי אני, לא הייתה לי שום כוונה" (ע' 72 ש' 8-9)

19
20 26. התובע טען בכתב התביעה כי הנתבעים פרסמו לשון הרע בכוונה לפגוע (פס' 4). לאור הנסקר
21 לעיל, הנני קובע כי הנתבעים אכן פרסמו לשון הרע בכוונה לפגוע, נתון שיש בו כדי להביא לפיצויים
22 מוגדלים ואף כפולים (ראו סעיף 7א(ג) לחוק איסור לשון הרע).

23 הבקשה לתוספת ראיה

24
25
26 27. במסגרת שמיעת הראיות, הוגש פרוטוקול מדיון הוכחות אחד בתביעה שמנהלת הנתבעת 1
27 נגד התובע, ת"א 34142-08-15 (ת/3). לאחר הסיכומים התיימר התובע להגיש, מבלי לבקש רשות,
28 פרוטוקול משיבה נוספת מהתיק הנזכר אשר התקיימה לאחר הסיכומים בתיק זה. הנתבעים התנגדו
29 לכך ; בתגובה-לתשובה הותיר התובע את ענין הגשת הפרוטוקול הנוסף הנזכר לשיקול דעת בית
30 המשפט. מאחר והתובע לא המחיש באופן כלשהו מה כתוב באותו פרוטוקול שחשוב לגילוי האמת
31 בתיק זה שבפני, ומאחר והתובע ממילא הותיר את הענין לשיקול דעת בית המשפט, אינני רואה מקום
32 לקבל כראיה את הפרוטוקול הנוסף.



בית משפט השלום בנצרת

ת"א 41724-08-16 לוי נ' כהן ואח'

תיק חיצוני:

סיכום:

28. לאור כל האמור לעיל, ובהתחשב בין היתר בכך שמצד אחד, מדובר בלשון הרע בכוונה לפגוע, אולם מצד שני מדובר בתגובות בלבד, ובכך שהתובע לא ראה לנכון להגיש תביעתו זו אלא בחלוף שנים ולאחר שהוא נתבע תחילה בידי הנתבעת 1, הנני מחייב את הנתבעים לפצות את התובע כדלקמן:

- א. הנתבעת 1 תשלם לתובע סך של 6000 ₪;
- ב. הנתבע 2 ישלם לתובע סך של 800 ₪;
- ג. הנתבעת 3 תשלם לתובע סך של 4000 ₪;
- ד. הנתבעת 4 תשלם לתובע סך של 800 ₪;
- ה. הנתבע 5 ישלם לתובע סך של 400 ₪.

29. התובע עתר גם לסעד של התנצלות, אולם אף אם בית המשפט המחוזי מוסמך לכפות פרסום התנצלות מפאת סמכותו השירותית, בית משפט השלום אינו מוסמך לעשות כן (ראו ת"א (שלום ת"א) 53550/05 ידיעות אינטרנט שותפות רשומה נ' בנק דיסקונט (16.4.2016); בש"א (שלום ת"א) 153607/08 רוזנטל נ' עופר (8.4.2008)).

30. תביעה זו הוגשה על סך 500,000 ₪, ובסוף בירורה התובע זכה לסעד בשיעור של פחות מ-3% ממנה. בנסיבות אלה אינני עושה צו להוצאות או לשכר טרחת עורך דין.

ניתן היום, כ"ד אדר א' תשע"ט, 01 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.

25
דניאל קירס, שופט